

Behoeftepeiling senioren Berkel en Rodenrijs

Onderzoek naar ontmoetingsactiviteiten voor senioren

COLOFON

Januari 2011

In opdracht van Gemeente Lansingerland
In samenwerking met Welzijn Lansingerland

Heemraadssingel 111
3022 CC Rotterdam
010 – 221 00 00
www.inicio.nl

Inhoudsopgave

1. Beschrijving van het onderzoek	3
1.1 Achtergrond en doelstelling	3
1.2 Het onderzoek en de respons	3
1.3 Representativiteit van het onderzoek	4
1.4 Leeswijzer	4
2. Resultaten van het onderzoek	5
2.1 Bekendheid en gebruik van het huidige aanbod aan activiteiten.....	5
2.2 Ontmoetingscentrum in Berkel en Rodenrijs.....	6
2.3 Inzet als vrijwilliger	8
3. Samenvatting en conclusies	9

Bijlage Enquête - Ontmoetingsactiviteiten voor senioren

1. Beschrijving van het onderzoek

1.1 Achtergrond en doelstelling

In de kern Berkel en Rodenrijs is gestart met de bouw van een dienstencentrum voor senioren. Het is echter nog niet duidelijk van welke activiteiten of voorzieningen de senioren gebruik zullen gaan maken. Er is een kern van voorstanders die al jaren strijdt voor de komst van deze voorziening. Gemeente Lansingerland en Welzijn Lansingerland maken pas op de plaats en willen weten wat de behoefte onder de senioren is, voordat het centrum gebouwd zal worden. De wens is dat het aanbod goed aansluit op de vraag van de senioren en dat de voorziening ook goed gebruikt gaat worden. Er is besloten een onderzoek te doen om de behoefte onder ouderen te peilen, op basis van de volgende argumenten:

- In Berkel en Rodenrijs vindt reeds een aantal activiteiten plaats vanuit Welzijn Lansingerland op een aantal gehuurde locaties. Op dit moment is er weinig belangstelling voor dit aanbod van ontmoetingsactiviteiten in Berkel en Rodenrijs.
- Het aanbod van multifunctionele accommodaties in Lansingerland is groot.
- Er zijn verschillende locaties mogelijk voor een ontmoetingscentrum.

Om de behoefte onder ouderen te peilen is in november 2010 een schriftelijke enquête uitgevoerd onder de doelgroep. In dit rapport leest u de resultaten hiervan. De gemeente en Welzijn Lansingerland zullen deze informatie gebruiken als basis voor rondetafelgesprekken met betrokkenen.

1.2 Het onderzoek en de respons

Het onderzoek is uitgevoerd onder inwoners van Berkel en Rodenrijs van 65 jaar en ouder. In totaal zijn er 3.203 inwoners die in deze doelgroep vallen (peildatum 1 november 2010). Voor het onderzoek is een aselechte steekproef getrokken van 1.375 senioren om voldoende respons te behalen om betrouwbare uitspraken te kunnen doen over de onderzoekspopulatie. Deze mensen zijn schriftelijk benaderd om de enquête in te vullen. De enquête kon met de bijgevoegde antwoordenvolp worden teruggestuurd. Door extra publiciteit in de lokale media is gepoogd een hoge respons te behalen.

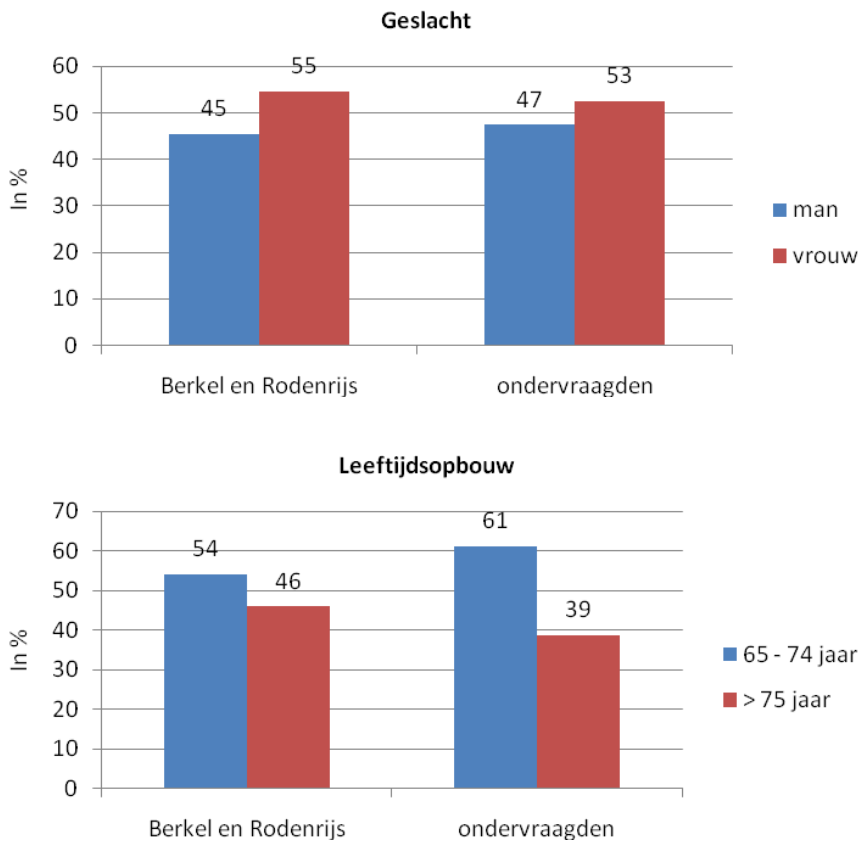
254 mensen hebben gereageerd en de ingevulde enquête teruggestuurd. Deze respons van 18,5% is vrij laag vergeleken met de respons van de Leefbaarheidsmonitor in de gemeente Lansingerland van 43% in 2007. Omdat dit aantal niet voldoende is om de uitkomsten als algemeen geldend te beschouwen, is een aanvullende aselechte steekproef getrokken. Aanvullend zijn 95 vragenlijsten telefonisch afgenomen.

In totaal hebben 349 inwoners van Berkel en Rodenrijs van 65 jaar en ouder hun mening gegeven over ontmoetingsactiviteiten in de gemeente. Opvallend is dat de antwoorden van de schriftelijke deelnemers iets positiever zijn dan die van de telefonisch ondervraagden. Waarschijnlijk zijn mensen die behoefte hebben aan een ontmoetingscentrum eerder geneigd aan de schriftelijke enquête mee te werken, dan degenen die hier geen belang aan hechten.

1.3 Representativiteit van het onderzoek

De resultaten van dit onderzoek moeten de mening en wensen van de Berkelse senioren vertegenwoordigen. Om deze reden is het geslacht en de leeftijd van de respondenten vergeleken met het geslacht en de leeftijd van de totale populatie van Berkelse senioren.

De ondervraagden vormen een goede afspiegeling van de onderzoekspopulatie wat betreft geslacht. Wat betreft leeftijd is de leeftijdsgroep 65-74 jaar licht oververtegenwoordigd in het onderzoek, de mening van 75-plussers blijft echter wat onderbelicht. Maar omdat het totaal aantal respondenten voldoende groot is, kunnen er toch betrouwbare uitspraken worden gedaan die gelden voor de totale groep senioren van 65 jaar en ouder in Berkel en Rodenrijs¹.

1.4 Leeswijzer

In het volgende hoofdstuk leest u de resultaten van het onderzoek. Eerst wordt in paragraaf 2.1 ingegaan op de bekendheid van het huidige aanbod aan activiteiten. Duidelijk wordt van welke activiteiten de ondervraagden gebruik maken en hoe vaak zij dat doen. Ook wordt inzicht verkregen in de redenen waarom senioren geen gebruik maken van het huidige aanbod.

In paragraaf 2.2 komt de mening van senioren over een nieuw ontmoetingscentrum aan bod. Er wordt ingegaan op de behoefte aan activiteiten, maar ook op de behoefte om alleen met senioren of juist met meerdere leeftijdsgroepen deel te nemen. Daarnaast komt de mening van de senioren naar voren over een combinatie met andere functies in het gebouw. Als laatste staat in paragraaf 2.3 de inzet die senioren zelf willen leveren bij de komst van een ontmoetingscentrum centraal.

In hoofdstuk 3 staan een samenvatting en de belangrijkste conclusies beschreven.

¹ Resultaten geven een representatief beeld van de werkelijkheid met een betrouwbaarheid van 95%

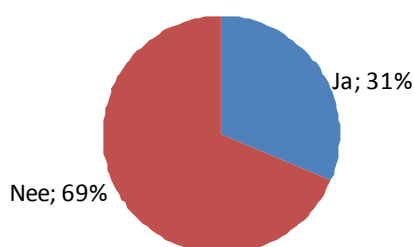
2. Resultaten van het onderzoek

2.1 Bekendheid en gebruik van het huidige aanbod aan activiteiten

Welzijn Lansingerland organiseert verschillende activiteiten in De Smitshoek in Bergschenhoek, De Leeuwerik in Bleiswijk en Rehoboth in Berkel en Rodenrijs. Er is gemeten in hoeverre dit bekend is onder de senioren en of zij hier ook gebruik van maken.

De meerderheid (57%) is bekend met de activiteiten die Welzijn Lansingerland organiseert. In de afgelopen 12 maanden heeft bijna een derde (31%) van de ondervraagden gebruik gemaakt van de activiteiten die door Welzijn Lansingerland zijn aangeboden². Ongeveer tweederde van de ondervraagden heeft hier geen gebruik van gemaakt.

Gebruik huidig aanbod Welzijn Lansingerland

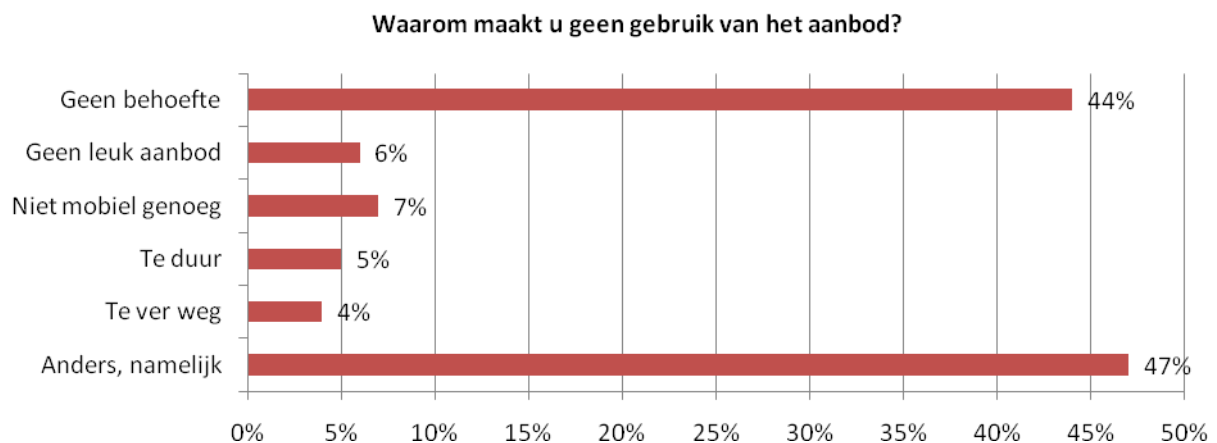
De respondenten die wel gebruik hebben gemaakt van het aanbod hebben aangegeven om welke activiteiten het gaat en met welke frequentie. Spelactiviteiten worden het meest genoemd (53%). Ook de frequentie daarvan is het hoogst: gemiddeld maakt men hier 6,5 keer per maand gebruik van. Daarna volgen sportactiviteiten (50%), met een frequentie van gemiddeld 5,1 keer per maand. In onderstaande tabel staan ook de andere activiteiten vermeld. Onder de categorie 'Anders' worden meerdere keren genoemd: dansen en cultuuruitstapjes.

Gebruik van activiteiten door respondenten

	% dat gebruik maakt van de activiteit	Aantal keer per maand
Ontmoetingsactiviteiten	14%	3,7
Creativiteit en hobby's	17%	3,0
Scholing en cursussen	10%	1,6
Sport en beweging	50%	5,1
Spelactiviteiten	53%	6,5
Anders, namelijk	22%	verschilt per activiteit

² Ook andere organisaties bieden activiteiten aan in Lansingerland. Hoewel de vraagstelling duidelijk refereert naar activiteiten georganiseerd door Welzijn Lansingerland, kan het zijn dat in de beantwoording ook andere activiteiten zijn meegenomen.

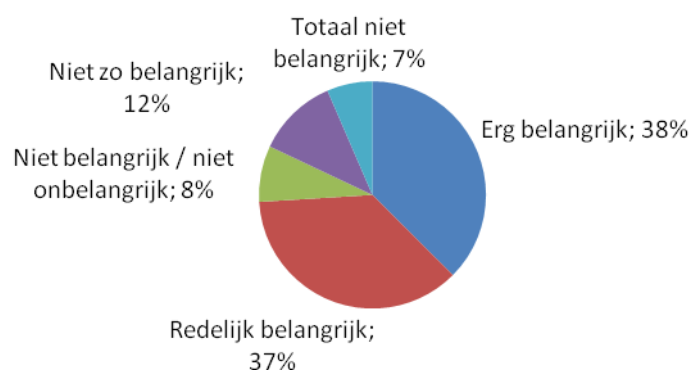
Van de mensen die aangeven geen gebruik te hebben gemaakt van het aanbod van Welzijn Lansingerland (69% van het totaal) geeft 44% aan dat zij hier geen behoefte aan hebben. De redenen hiervoor zijn divers. 47% geeft andere redenen aan dan in de vraag zijn voorgedrukt. De meest genoemde andere reden is dat mensen andere bezigheden hebben, zoals andere verenigingen, clubs, sport, vrijwilligers- of betaald werk of mantelzorg. Daarnaast wordt vaak genoemd dat men niet bekend is met het aanbod en dat men geen tijd heeft. Ook meer dan eens zijn genoemd: 'nog geen behoefte', 'contacten genoeg', 'net komen wonen', 'vanwege ziekte', 'liever ook andere leeftijdsgroepen', 'hoge drempel' en 'groot deel van het jaar weg'.

2.2 Ontmoetingscentrum in Berkel en Rodenrijs

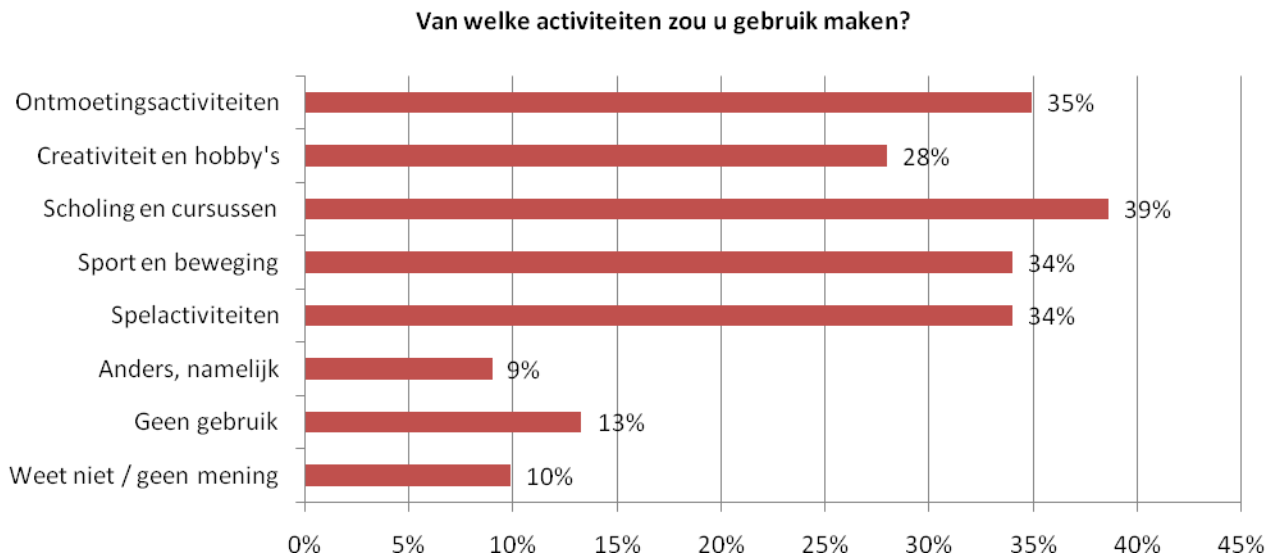
De respondenten zijn gevraagd hoeveel waarde zij hechten aan de komst van een ontmoetingscentrum in Berkel en Rodenrijs. Driekwart van de ondervraagden vindt de komst van een ontmoetingscentrum in de kern Berkel en Rodenrijs belangrijk.

Hoe belangrijk vindt u de komst van een ontmoetingscentrum in Berkel en Rodenrijs?

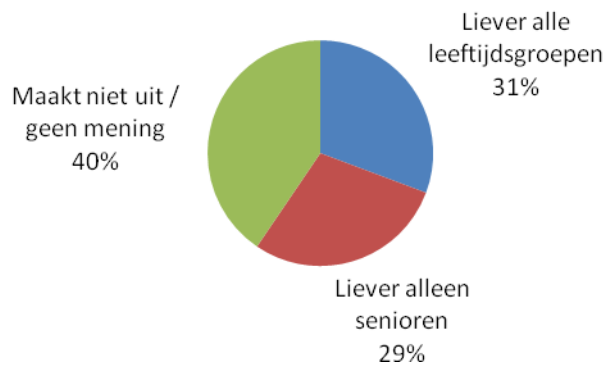
Men geeft aan van diverse activiteiten gebruik te gaan maken, als het ontmoetingscentrum er komt. Scholing en cursussen (39%), ontmoetingsactiviteiten (35%), sport en bewegen (34%) en spelactiviteiten (34%) zijn het meest populair. Binnen de categorie 'Anders' worden de volgende activiteiten meerder keren genoemd: dansen, fitness, kunst, cultuur, jeu de boules en bloemschikken/kaarten maken.

Opvallend is dat men aangeeft het meest gebruik te gaan maken van scholing en cursussen en ontmoetingsactiviteiten, terwijl hier in het huidig aanbod veel minder gebruik van wordt gemaakt.

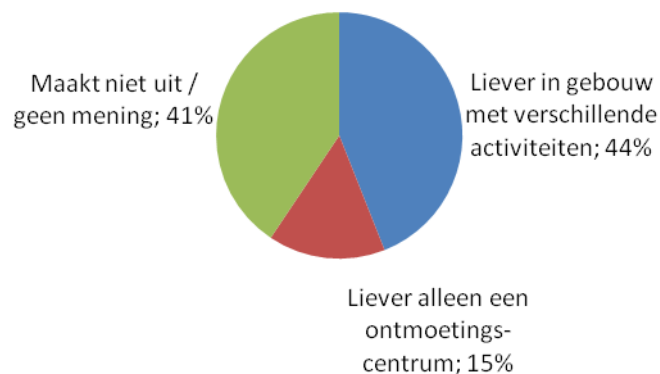
Aan de respondenten is gevraagd of zij liever activiteiten zouden doen samen met alle leeftijdsgroepen, of liever alleen met senioren. Hierover zijn de meningen verdeeld. 31% doet liever activiteiten met alle leeftijdsgroepen. 29% geeft de voorkeur aan activiteiten met alleen senioren. De rest (40%) maakt het niet uit.

Wanneer u gebruik zou maken van deze activiteiten, zou u deze activiteiten liever samen met alle leeftijdsgroepen doen of liever met alleen senioren?

Een ontmoetingscentrum kan naast activiteiten voor senioren ook andere functies huisvesten. Een klein deel van de senioren heeft liever alleen een ontmoetingscentrum (15%). De overige mensen hebben liever een gebouw waar verschillende activiteiten plaatsvinden, of hebben geen specifieke voorkeur.

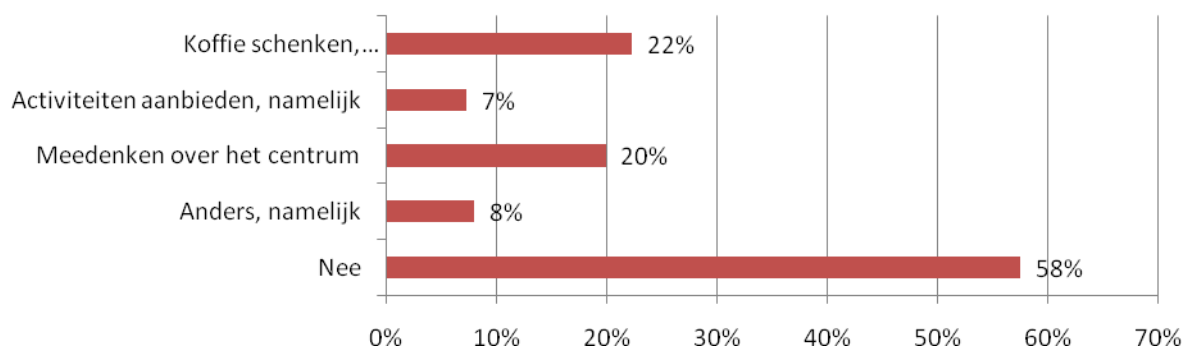
Als er een ontmoetingscentrum zou komen in Berkel en Rodenrijs, heeft u dan liever een ontmoetingscentrum in een gebouw met verschillende activiteiten voor verschillende leeftijdsgroepen, of liever alleen een ontmoetingscentrum?

2.3 Inzet als vrijwilliger

In het onderzoek is gemeten of mensen bereid zijn zich als vrijwilliger in te zetten voor het ontmoetingscentrum, als deze zou komen in Berkel en Rodenrijs. De meerderheid wil niet zelf een bijdrage leveren aan het goed functioneren van het ontmoetingscentrum (58%), maar er zijn ook senioren die dit wel zouden willen. Eén op de vijf respondenten zou wel koffie willen schenken en/of gastheer/gastvrouw zijn. Daarnaast wil één op de vijf meedenken over het centrum. Een klein deel (7%) zou als vrijwilliger activiteiten willen aanbieden. Hierbij worden vaak handvaardigheidactiviteiten genoemd, zoals boetseren, schilderen, bloemschikken, kaarten maken en borduren. Verder worden bridge- en klaverjasles en computercursus een aantal keer genoemd. Onder 'Anders' wordt meerdere keren genoemd dat men al veel vrijwilligerswerk doet, of dat men niet mobiel is.

Als er een ontmoetingscentrum zou komen in Berkel en Rodenrijs wilt u dan als vrijwilliger op één of meer van de volgende manieren zelf een bijdrage leveren aan het goed functioneren van het ontmoetingscentrum?

3. Samenvatting en conclusies

In november 2010 hebben 349 senioren van 65 jaar en ouder uit Berkel en Rodenrijs meegewerkt aan een onderzoek naar de behoefte aan activiteiten en een ontmoetingscentrum. In dit onderzoek is gekeken aan welke activiteiten Berkelse senioren behoefte hebben, of zij de komst van een ontmoetingscentrum belangrijk vinden, hoe wordt gedacht over activiteiten voor meerdere leeftijdsgroepen en het combineren van verschillende activiteiten in een gebouw. Ook is onderzocht of mensen zelf bereid zijn zich als vrijwilliger in te zetten voor het ontmoetingscentrum. Dit onderzoek gebruiken de gemeente Lansingerland en Welzijn Lansingerland om vraag en aanbod goed op elkaar te kunnen afstemmen, zodat het mogelijk toekomstige ontmoetingscentrum goed gebruikt gaat worden. De belangrijkste uitkomsten zijn:

- Een derde van de ondervraagden maakt gebruik van de huidige activiteiten die door Welzijn Lansingerland worden aangeboden. Hierbij gaat het voornamelijk om spelactiviteiten en sport en bewegen.
- Driekwart van de senioren vindt de komst van een ontmoetingscentrum belangrijk. Vooral van scholing en cursussen, ontmoetingsactiviteiten, sport en bewegen en spelactiviteiten zouden senioren gebruik gaan maken. Opvallend is dat de antwoorden van de schriftelijke deelnemers iets positiever zijn dan die van de telefonisch ondervraagden. Waarschijnlijk zijn mensen die behoefte hebben aan een ontmoetingscentrum eerder geneigd aan de schriftelijke enquête mee te werken, dan degenen die hier geen belang aan hechten.
- 29% zou het liefst alleen activiteiten doen met alleen senioren. 31% heeft de voorkeur om juist activiteiten met alle leeftijdsgroepen samen te doen. De overige 40% heeft geen voorkeur.
- Als er een ontmoetingscentrum zou komen in Berkel en Rodenrijs, heeft 44% liever een ontmoetingscentrum in een gebouw met verschillende activiteiten voor verschillende leeftijdsgroepen. Een klein deel (15%) heeft liever alleen een ontmoetingscentrum. 41% heeft geen voorkeur.
- Hoewel een meerderheid van 58% geen interesse heeft zich als vrijwilliger voor het ontmoetingscentrum in te zetten, zijn er ook geïnteresseerden. Eén op de vijf ondervraagden zou wel koffie willen schenken en/of gastheer/gastvrouw willen zijn. Daarnaast wil één op de vijf meedenken over het centrum.

ENQUETE - ONTMOETINGSACTIVITEITEN VOOR SENIOREN

De gemeente Lansingerland en Welzijn Lansingerland zijn benieuwd naar uw mening over ontmoetingsactiviteiten in de gemeente. Het invullen van de enquête duurt ongeveer 5 minuten. De resultaten worden anoniem verwerkt. Wij hopen van harte dat u deze vragen voor ons wilt beantwoorden. Alvast bedankt voor uw medewerking!

1. Bent u bekend met de activiteiten die Welzijn Lansingerland organiseert, zoals bijvoorbeeld in De Smitshoek in Bergschenhoek, De Leeuwrik in Bleiswijk en Rehoboth in Berkel en Rodenrijs? *(Zie tabel voor voorbeelden)*

- Ja Nee

2. Heeft u in de afgelopen 12 maanden gebruik gemaakt van het huidige aanbod van Welzijn Lansingerland aan georganiseerde activiteiten? *(Zie tabel voor voorbeelden)*

- Ja *(ga naar vraag 3)* Nee *(ga naar vraag 4)*

3. Van welke activiteiten maakt u gebruik? Kruis aan van welke activiteiten u gebruik maakt en geef daarbij aan hoe vaak u hier per week, maand of jaar gebruik van maakt.

Kruis aan van welke activiteiten u gebruik maakt. (Meerdere antwoorden mogelijk)	Hoe vaak maakt u hier gebruik van?
☐ Ontmoetingsactiviteiten (denk aan koffie, open inloop, soos) keer per
☐ Creativiteit en hobby's (denk aan schilderclub, zangkoor, klei- en boetseerclub) keer per
☐ Scholing en cursussen (denk aan taalcursus, computercursus) keer per
☐ Sport en beweging (denk aan fietsen, koersbal, zwemmen) keer per
☐ Spelactiviteiten (denk aan bridge, biljart, klaverjassen, bingo) keer per
☐ Anders, namelijk..... keer per

(ga naar vraag 5)

4. Als u geen gebruik maakt van het huidige aanbod aan georganiseerde activiteiten: Waarom maakt u hier geen gebruik van? (meerdere antwoorden mogelijk, kruis deze aan)

- Ik heb hier geen behoefte aan
- Er is geen leuk aanbod
- Ik ben niet mobiel genoeg
- Ik vind het te duur
- Ik vind het te ver weg
- Anders, namelijk.....

5. Een ontmoetingscentrum biedt ruimte voor ontmoeting en activiteiten. In een ontmoetingscentrum worden onder meer activiteiten georganiseerd voor en door senioren. Hoeveel waarde hecht u aan de komst van een ontmoetingscentrum in de kern Berkel en Rodenrijs? De komst van een ontmoetingscentrum vind ik:

- Erg belangrijk
- Redelijk belangrijk
- Niet belangrijk / Niet onbelangrijk
- Niet zo belangrijk
- Totaal niet belangrijk

6. Als er een ontmoetingscentrum zou komen in Berkel en Rodenrijs, van welke activiteiten zou u dan gebruik maken? (meerdere antwoorden mogelijk, kruis deze aan)

- Ontmoetingsactiviteiten (denk aan koffie, open inloop, soos)
- Creativiteit en hobby's (denk aan schilderclub, zangkoor, klei- en boetseerclub)
- Scholing en cursussen (denk aan taal cursus, computercursus)

(meer op volgende pagina)

- Sport en beweging (*denk aan fietsen, koersbal, zwemmen*)
- Spelactiviteiten (*denk aan bridge, biljart, klaverjassen, bingo*)
- Anders, namelijk.....
- Ik zou geen gebruik maken van activiteiten in het ontmoetingscentrum
- Weet ik niet / geen mening

7. Wanneer u gebruik zou maken van deze activiteiten, zou u deze activiteiten liever samen met alle leeftijdsgroepen doen of liever met alleen senioren?

- Liever activiteiten met alle leeftijdsgroepen
- Liever activiteiten met alleen senioren
- Het maakt mij niet uit / geen mening

8. Als er een ontmoetingscentrum zou komen in Berkel en Rodenrijs, heeft u dan liever een ontmoetingscentrum in een gebouw met verschillende activiteiten voor verschillende leeftijdsgroepen, of liever alleen een ontmoetingscentrum?

- Liever een ontmoetingscentrum in een gebouw met verschillende activiteiten voor verschillende leeftijdsgroepen
- Liever alleen een ontmoetingscentrum
- Het maakt mij niet uit / geen mening

9. Als er een ontmoetingscentrum zou komen in Berkel en Rodenrijs, wilt u dan als vrijwilliger op één of meer van de volgende manieren zelf een bijdrage leveren aan het goed functioneren van het ontmoetingscentrum? (meerdere antwoorden mogelijk, kruis deze aan)

- Koffie schenken, gastheer/gastvrouw zijn

(meer op volgende pagina)

- Activiteiten aanbieden (*namelijk*.....)
- Meedenken over het ontmoetingscentrum
- Anders, namelijk.....
- Nee

Tot slot enkele vragen over uw persoonskenmerken.

10. Wat is uw geslacht?

- Man
- Vrouw

11. Wat is uw leeftijd? jaar

Hartelijk bedankt voor het invullen van deze enquête!